

KAJ SPADA V KOMPOSTNIK...

- ostanki zelenjave in sadja, jajčne lupine, kavna usedlina, čajne vrečke, pokvarjeni prehrabeni izdelki (brez embalaže), papirnati robčki
- plevel, uvelo cvetje
- slama, praprotni, listje, trava
- lesni pepel, ki obogati kompost s kalijem in ima insekticidni učinek
- ostanki obrezovanja drevja in okrasnega grmovja

...IN KAJ NE

- materiali, ki se ne razkrajajo naravno: plastika, steklo, keramika
- kovine, barve, laki, olja, beton, cement, pesek
- bolne rastline in rastline, ki so jih napadli škodljivci
- človeški, mačji in pasji iztrebki

TEŽAVE MED KOMPOSTIRANJEM IN NJIHOVO ODPRAVLJANJE

Težava	Vzrok	Odpravljanje težave
V kompostu se zaznava neprijeten vonj.	V kompostu ni dovolj kisika, nezadostno prezračevanje.	Pretresite kompost brez zbijanja materiala.
Kompostni kup je topel, vlažen pa samo v sredini.	Kompostni kup je premajhen.	Povečajte kompostni kup z dodajanjem materiala.
Kompostni kup je v sredici suh.	Pomanjkanje vode.	Polijte kompostni kup z mlačno vodo (nikakor mrzlo).
Kompostni kup je vlažen, vendar hladen.	Pomanjkanje dušika.	Dodajte material bogat z dušikom (sveže pokošena trava ipd.).
Kompostni kup se ne zagreje.	Premajhen kompostni kup se hitro ohladi.	Dodajte organski material. Če to ni možno, se lahko kompostni kup tudi prekrije, vendar je potrebno paziti na dotok zraka.
Procesi razgradnje se ne odvijajo.	Mikroorganizmi nimajo ugodnih pogojev za delo. Preveč je lesnega ali zelenega materiala.	Dodajte material, ki manjka. Deleži lesnega, zelenega in vlažnega materiala morajo biti enaki. Zalijte kompostni kup, če je presuh ali ga raztresite in prezračite, če manjka zraka.
Zbirajo se nezaželeni insekti.	Med fermentacijo sadja se razvijajo vonjave, ki privabljajo insekte.	Vonjave se lahko nevtralizirajo, če kompostni kup potresete s kamnitim prahom, tankim slojem zemlje ali zrelim kompostom.

KOMPOSTIRAJMO DOMA

Vir: <http://www.jh-lj.si/upload/doc/Kompostiranje.pdf>
<http://kompostiraj.com/kompostiranje.htm>
Pripravil: Nejc Gregorač v sodelovanju s podjetjem Komunala d. o. o., Idrija

BIOLOŠKI ODPADKI IN KOMPOST

Biološki odpadki zavzemajo več kot 30 % gospodinjskih odpadkov, ki jih odlagamo na odlagališče. Namesto, da ti odpadki gnijejo na odlagališču in s tem tvorijo strupen toplogredni plin metan ter smrad, jih lahko sami ob pravilnem kompostiranju predelamo v zrel kompost. Zemlji tak kompost vrne del izrabljenih snovi in zmanjša oz. nadomesti uporabo gnoja ter gnojil.

KOMPOST SE UPORABLJA...

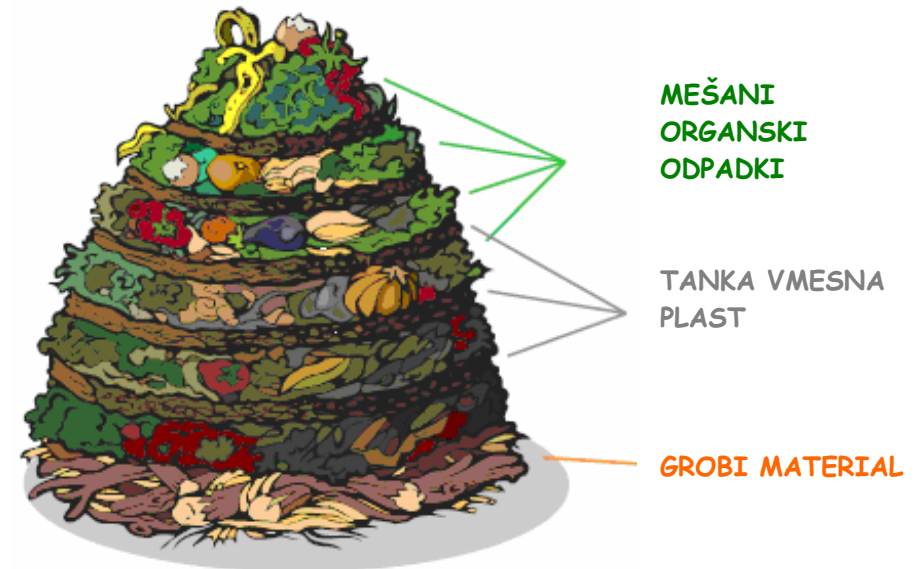
- kot organsko hranilo na poljih namesto hlevskega gnoja,
- kot rastlinski substrat za sobne rastline,
- za razsajevanje sadik (namesto šote),
- kot nadomestilo za lesne sekance ali lubje za zastiranje (3-4 cm), ker ima sposobnost segrevanja zemlje in preprečuje izhlapevanje,
- v rastlinjakih se kompost uporablja za pridelavo sadik in rezanega cvetja, kjer predstavlja eno glavnih komponent substrata,
- lahko zamenja šoto, ker je brez fitotoksičnih ostankov ter dobro zadržuje vodo in ima majhno vsebnost soli.

POSTAVITEV KOMPOSTNIKA

- Postavimo ga na mesto, zaščiten pred vetrom, najboljšo v bližino drevesa, ki mu omogoča dovolj osončenosti, pa tudi delno senco preko dneva. Tako se lahko vzdržuje visoka temperatura, potrebna za delovanje mikroorganizmov in zaščiti pred izgubo vlage.
- Vedno ga postavimo na zemljo, na katero je položena zaščitna mrežica proti škodljivcem, hkrati pa lahko v kompost prodrejo mikroorganizmi, deževniki, potrebni za razkroj odpadkov.
- Postavljen naj bo v bližini vrta zaradi lažjega dodajanja odpadkov. Koristno je kompostnik pritrčiti s klini in vrvicami, zaradi možnih močnejših sunkov vetra.

OBLIKOVANJE KOMPOSTNEGA KUPA

Najprej naredimo spodnjo plast **grobega materiala** iz vej in vejic, kar omogoča odtekanje odvečne vode in prezračevanje (drenažni sloj). Višina drenažnega sloja je običajno od 10 do 20 cm. Nato izmenjuje v slojih nalagamo **mešane organske odpadke** v višini do 20 cm, **ter tanke vmesne plasti** (cca. 2,5 cm) vrtno zemlje, hlevskega gnoja in vrtnih odpadkov. Če slednjih nimamo, uporabimo papir, lepenko, žagovino, slamo, lesni pepel, čajne vrečke, kavne filtre, bombažne in svilene ostanke, hišne pometnine in prah iz sesalnikov.

Kup mora biti zaščiten s pokrovom, vseskozi pa moramo skrbeti tudi za ustrezno vlago ter zračenje, ki je pogoj za razmnoževanje in delo aerobnih mikroorganizmov. To storimo z občasnim rahljanjem. Organski razkroj se lahko pospeši tudi tako, da se raztopi 100 g sladkorja v 10 litrih mlačne vode, s katero se ne prepogosto zalije kompostni kup.